

Z těchto důvodů bylo nař. rozhodnutí zrušiti podle § 7 zák. o ss pro nezákonnost.

Č. 3225.

Nemocenské pojištění dělnictva: * Není zákonným předpokladem pro zřízení zemědělské okresní pokladny nemocenské po rozumu § 12, odst. 2, věty 3. zák. z 22. prosince 1920 č. 689 Sb., aby žádost o její zřízení podána byla určitým procentem zájemníků, nýbrž stačí, byla-li podána několika zájemníky z každé z obou skupin.

(Nález ze dne 7. února 1924 č. 2092).

V ě c: Prozatímní správní komise zemědělské a lesní nemocenské pokladny politického okresu k-ského v K. (adv. D. Gustav Ehmig z Kadaně) proti ministerstvu sociální péče o nemocenské pojištění.

V ý r o k: Naříkané rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

D ů v o d y: Rozhodnutím z 25. října 1921 povolila zsp k žádosti z kruhů zaměstnavatelů a zaměstnaných zřízení zemědělské nem. pokladny pro obvod okresních soudů D. a K. se sídlem v K., poněvadž při úřední, zástupcem dozorčího úřadu za přítomnosti zájemníků dne 10. října, resp. dne 15. října 1921 vykonané revisi katastrů členských bylo zjištěno, že u okr. nem. pokladny v K. jest toho času 1870 a u okr. nem. pokladny v D. 616 osob z kruhů dělnictva zemědělského a lesního, úhrnem tudíž 2486 osob pojištěno, takže jsou zde předpoklady uvedené v § 12, odst. 2. věta 3, zák. nem. v úpravě zák. z 22. prosince 1920 č. 689 Sb., za kterých zemědělská pokladna zřízena býti musí.

K vývodům protestů zmíněných okr. pokladen dodala zsp, že podle spisů vyslovilo se pro zřízení zemědělské pokladny 1066 osob z kruhů zaměstnaných, tedy téměř 50% a 464 zaměstnavatelů.

Rozhodnutím z 2. června 1922 zrušil žal. úřad vyhovuje odvolání okr. nemocenských pokladen v K. a v D. zmíněný výnos a zřízení zemědělské okr. nem. pokladny nepovolil z těchto důvodů: »Podle § 12 nem. zák. ze znění zák. z 22. prosince 1920 č. 689 Sb., je-li pojištěno v nemocenské pokladně více než 1000 pojištěnců zemědělských a lesních anebo je-li jich v nemocenských pokladnách téhož pol. okresu pojištěno více než 2000, musí býti pro ně na žádost zájemníků obou skupin zřízena samostatná nemocenská pokladna.

Jest tedy podmínkou zřízení:

1) aby v okr. nem. pokladně byl pojištěn určitý počet zaměstnanců zemědělských a

2) aby o zřízení zažádali zájemníci ze skupiny zaměstnanců i zaměstnavatelů.

Názor zsp-ě, že stačí, když za zřízení zemědělské pokladny zažádá dle spisů značná část zájemníků obou skupin (zaměstnavatelů i zaměstnaných), a že požadavek, že by pro zřízení zemědělské pokladny musila býti většina zaměstnaných, nedá se z výše cit. zák. ustanovení odůvodniti, jest nesprávný. Tím by byla dána možnost, aby do konce jen několik zaměstnavatelů a několik zaměstnanců zemědělských a

lesních mělo v moci zřízení zemědělské nem. pokladny proti přání všech ostatních osob z obou skupin, takže by při nejbližší valné hromadě mohlo snadno dojít k návrhu na rozpuštění pokladny (§ 40 nem. zák.). Jest proto nutno, aby i zde rozhodovala zásada majority, a sluší vyložit slova »na žádost zájemníků« v ten rozum, že žadatelé musí býti též k tomu legitimováni, kterážto legitimace spočívá právě ve většině zúčastněných osob.

V konkrétním případě se měla věc takto: Při revisi katastru okr. nem. pokladen v K. a v D. po podání žádosti za zřízení pokladny vykonané bylo zjištěno, že je v těchto pokladnách pojištěno celkem 2486 zaměstnanců zemědělských. Na základě toho povolila zsp zřízení pokladny, odvolavši se zároveň na to, že zájemníci předložili 1066 podpisů zemědělských zaměstnanců zřízení pokladny žádajících.

Min. soc. péče přihlížejíc k podaným rekursům nařídilo výnosem z 3. března 1921 revisi předložených podpisů co do jejich pravosti a za účelem zjištění, zda ti, kdo o zřízení zemědělské pokladny žádají, tvoří také ve skupině zemědělských zaměstnanců většinu.

Osp zkoumala na základě toho jednak podpisy zemědělských zaměstnanců zřízení pokladny žádajících (1066), které předložili projektanti pokladny, jednak podpisy zemědělských zaměstnanců zřízení pokladny si nepřejících, které byly připojeny k rekursům okr. nem. pokladny, a shledala, že z předložených podpisů pro zřízení pokladny v době, kdy byly sbírány, bylo zaneseno v katastrech okr. nem. pokladen jen 652 podpisů, kdežto podpisů sebraných proti zřízení pokladny že bylo zaneseno v katastrech 961.

Poněvadž tedy bylo úředně zjištěno, že ze skutečně předložených a pravých podpisů zemědělských zaměstnanců byla většina proti zřízení zemědělské pokladny, nemohlo min. soc. péče její zřízení povolit.

O stížnosti Prozatimní správní komise zemědělské a lesnické nemocenské pokladny pol. okresu k-ského uvážil nss toto:

Sedes materiae sporné záležitosti jest ustanovení § 12, odst. 2, věta třetí zák. z 22. prosince 1920 č. 689 Sb., jenž předpisuje, že, je-li pojištěno v nem. pokladně více než 1000 pojištěnců zemědělských a lesních, anebo je-li jich v nemocenských pokladnách téhož pol. okresu pojištěno více než 2000, musí býti pro ně na žádost zájemníků obou skupin zřízena samostatná nemocenská pokladna. Podle tohoto ustanovení činí zákon zřízení takové pokladny závislým na splnění určitých podmínek, které jsou jednak rázu materiálního, jednak formálního.

Materiální předpoklady, které patrně mají zajišťovati prosperitu zřizovaných nových pokladen a brániti snahám po zřizování jich, není-li jejich úspěšná činnost dostatečným počtem členstva již předem zaručena, určuje zákon sám. Zkoumání, zda v tom kterém okresu materiální podmínky tyto jsou splněny, zákon neukládá však úřadu, do jehož působnosti zřízení takové nem. pokladny spadá, jako povinnost, již by úřad z moci úřední měl vykonávati, nýbrž činí zakročení úřadu závislým na formální podmínce, totiž že za zřízení zemědělské pokladny okr. žádají zájemníci obou skupin. O tom, kdy lze podání takové považovati za žádost ve smyslu cit. ustanovení, od koho a od jakého počtu osob obou skupin musí pocházeti, zákon úplně mlčí.

Žal. úřad založil své rozhodnutí na právním názoru, že žádost taková, má-li býti považována za projev vůle zájemníků, vycházeti musí podle principu majority od většiny osob v úvahu přicházejících.

Nss právnímu názoru tomuto přisvědčiti nemohl. Všude tam, kde zákon o nem. pojištění přisuzuje právní význam projevu vůle mnohosti zájemníků, stanoví určité předpisy, které mají za předmět jednak organizaci osob přicházejících v úvahu, jednak úpravu, jakým způsobem se vůle organizované mnohosti tvoří a za jakých podmínek projev její se za platnou vůli kolektivity uznává.

Stačí tu poukázati na ustanovení §§ 16 a násl. cit. zák. ve znění z roku 1919 a 1920, která upravují organizaci členstva okr. nem. pokladny a podrobně stanoví způsob, jakým se dospívá k projevu jejich kolektivní vůle. Zejména třeba tu poukázati k předpisům § 16 b), z něhož jest patrné, že tvoření vůle neúčastní se veškerí pojištěnci, nýbrž jen omezený okruh jejich, z něhož jsou vyloučeni na př. pojištěnci, kteří nedokonali 20. rok svého věku, dále, kteří zůstali členy pokladny podle § 13 č. 2 a kteří jsou vyloučeni z volebního práva do ob. zast. Třeba tu dále poukázati k okolnosti, že při volbě delegátů do valné hromady v § 16 f) dochází výrazu i zásada poměrnosti na základě kandidátních listin, k níž hledí pak i § 17 b) při volbě náměstka starostova.

Jesliže tedy zákon o nem. pojištění tvoření vůle pojištěnců k dosažení určitých cílů podrobnými předpisy zvláště upravuje, pro účely § 12 však ani přímo ani nepřímo obdobného předpisu vůbec nestanoví, pak lze z toho podle názoru nss-u vyvoditi toliko důsledek, že žádosti zájemníků, o níž jest řeč v § 12, nelze přikládati onen význam, který jí přisuzuje žal. úřad, že nelze na ni hleděti jako na projev kolektivní vůle všech zájemníků, zejména pak projevený nadpoloviční většinou, nýbrž že žádost ta znamená toliko projev vůle blíže neurčeného počtu zájemníků obou skupin, bez ohledu na jeho procentuální poměr k celkovému počtu, jenž sám o sobě již poskytuje úřadu nezbytný podnět, aby zahájil řízení ve smyslu § 12, zkoumal, zda jsou splněny materiální předpoklady pro zřízení zvláštní okr. pokladny nem. pro pojištěnce zemědělské a lesní a o žádosti pak rozhodl.

Soud dospěl tudíž k přesvědčení, že právní názor, na němž jest založeno nař. rozhodnutí, nemá v zák. opory, nýbrž že zřízení zvláštní okr. pokladny nem. nemůže býti činěno závislým na tom, zda za zřízení její žádá více než 50% zájemníků obou skupin.

Bylo proto stížnosti vyhověti a nař. rozhodnutí zrušiti podle § 7 zák. o ss.

Č. 3226.

Nemocenské pojišťování: Osoby zaměstnané v domácnosti vlastníka velkostatku příslušejí nemocenským pojištěním k okr. nemoc. pokladně a nikoliv k zemědělské okr. nem. pokladně.

(Nález ze dne 7. února 1924 č. 2093.)

Prejudikatura: Boh. 2225, 2747 a 3212 adm. a jiné.

Věc: Zemědělská okresní nemocenská pokladna v K. proti mini-